

Aitor Perez 2025/11/19

3. GAIA . EHko industrializazioa eta gizarte pluralaren sorrera (1875-1930).

3.1 Industrializazioaren testuingurua Espainian.

Errestaurazio sasoiko egonkortasun politikoak industriaren garapena bultzatu zuen, baina Europan baino beranduago eta oso kokapen desorekatuarekin .

Atzerapen honen zergaitiak jatorri desberdinak ditu, berezko egiturazko atzerapena, modernizazio prozesu geldoa Europarekin konparatuta , atzerriko kapitalaren zein lehengaien menpekotasuna , nekazaritza izatea ekonomiaren oinarri , bereziki Espainia barrualdean herritar gehienak nekazariak izanik, Kolonien galera (epe laburrean lagundu zuen arren, Kuba zein Filipinasetik aberriraturako kapitala erabili zelako industria berrian) , zein etengabeko gerrak, estatu liberalaren eraikuntzan egondako aldaketak politika ekonomikoan , librekanbismoa - protekzionismoaren artean...

Azpiegiturretan burdinbide sarea garatzen jarraitu zuen merkatu nazionala sortuz, tokiko ekonomia batetik ekonomia nazional baterako pausua emanez, baina lurraldearen guztizko kohesio ekonomikoa lortu barik.

Espainiar industria, beraz, motel eta era desberdinean garatu zen ; industrializazio saio txikiak egon ziren Andaluzian (lehen labe garaiak Malagan eraiki ziren), baina lehengaien eta teknologiaren gabeziak , arrakastarik ez izatea ekarri zuten; meategien ustiapena egon zen baina garapen industrial txikiarekin . Asturiasen ere meategien ustiapena aipatzekoa da , bereziki ikatzaren erauzketa.

Madrilan kasuan garapena administrazioarekin lotuta egon zen , kontsumo gune nagusia bilakatuz.

Garapena periferian gertatu zen nagusiki ; Katalunian ehungintza izugarri garatu zen , kotoia eta artilearen produkzioarekin ; XIX. mendearen bukaeran Bartzelona hedapen industrialerako gune nagusia bihurtu zen , merkatu nazionalaren sorrerak (burdinbidea) eta kolonietan protekzionismoa ezartzeak funtsezkoak izan zirelarik honetan. "La fiebre del oro" deitutako oparotasun sasoia hasi zen.

Gurean Bizkaiko Industria Iraultzari buruz ari gara , burdinaren monopolioa ardatza izanik ; bere kantitate zein kalitateaz gain , bi baldintzek bultzatu zuten bere esportazioa atzerrira : erauzketa erraza eta itsasoarekiko hurbiltasuna. Horrez gain , burgesia ikasia zegoen kapitalismo komertzialean , meategien jabe izanik eta atzerriko konpainiekin loturak zituzten , kapitala eta teknologia erakarritik (Bessemer Bihurgailua funtsezkoa izan zen industria siderurgikoaren garapenean). Bizkaia Altzairu Aroan sartu zela esan daiteke.

Hortaz , industrializazio prozesua bukatugabea izan zen, Kataluniak eta EHak bakarrik Europako maila lortu zutelarik. Industrializazioaren sendotzeak egoera ekonomiko zein indar sozial eta problematika politiko berria ekarri zuen , Langile Mugimendua indartzea, Nazionalismoa sendotzea, Klase gizartea

sortzea, biztanleriaren eta hirien hazkundera nekazar exodoaren ondorioz (xx. mendeko aldaketa sozial inportanteena) eta baita alfabetizazio zein euskal kulturaren garapena.

Estatu mailan teknologia propioaren garapena ez zen gertatu, nekazar mundua nagusi izanik, eta nekazaritzaren egiturak atzeratuak izaten jarraitu zuten, hala ere, etorkizunerako oinarri txiki batzuk ezarri ziren.